ΑΝΩ ΣΕ,
ΣΩΤΗΡ,
ΑΧΩΡΙΣΤΩΣ
ΤΩι ΠΑΤΡΙ
ΣΥΝΟΝΤΑι

ΚΑΝΩ ΔΕ,
ΝΕΚΡΟΝ
ΗΠΛΩΜΕΝΟΝ ΓΗι
ΦΡΙΤΤΟΥΣΙΝ
ΟΡΩΝΤΑ
ΤΑ ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ποιός
(Κυριακή των Βαΐων)

Καθώς ο Κύριος προχωρούσε, πλήθη Εβραίων, και μικρά παιδιά, έστρωναν τα ιμάτιά τους. Τον υποδέχονταν με κλάδους φοινίκων, κράζοντας: «Δόξα και τιμή σ' αυτόν. Ευλογημένος και δοξασμένος να είναι αυτός που έρχεται απεσταλμένος από τον Κύριο ως αντιπρόσωπός του. Αυτός είναι ο βασιλιάς του Ισραήλ». Και τούτο βέβαια έγινε, διότι τις γλώσσες τους προς εξύμνηση και δοξολογία του Χριστού τις υποκίνησε το πανάγιο Πνεύμα. Με τα βάγια, τους κλάδους των φοινίκων δηλαδή, (βαΐα οι Εβραίοι ονομάζουν τους τρυφερούς κλάδους) που τα πλήθη των Ιουδαίων προϋπάντησαν τον Κύριο, κατά τη θριαμβευτική είσοδό Του στα Ιεροσόλυμα, προδήλωναν κατά κάποιο τρόπο τη νίκη Του κατά του θανάτου.

Ήταν συνηθισμένο να τιμούν με κλάδους αειθαλών δένδρων τους νικητές σε αθλητικούς αγώνες, καθώς επίσης και να κρατούν τέτοιους κλάδους κατά τις επινίκιες προπομπές νικητών σε πολέμους. (Βεβαίως ο Κύριος εδώ επρόκειτο να καταγάγει άλλη νίκη, υπέρτερη από κάθε άλλη, τη νίκη κατά του θανάτου).

Το πουλάρι υποδήλωνε εμάς, τον εξ εθνών λαό, επί του οποίου, αφού κάθισε κατά τινα τρόπο ο Χριστός και αναπαύτηκε ως τροπαιούχος και νικητής, αναγορεύτηκε βασιλιάς όλης της οικουμένης.

Όταν εισήλθε ο Ιησούς στα Ιεροσόλυμα, αναστατώθηκε όλη η πόλη και οι κάτοικοι έλεγαν: «Ποιος είναι αυτός;».

Οι αρχιερείς όμως των Ιουδαίων ερέθισαν τους όχλους και τους μετέτρεψαν τον ενθουσιασμό, όταν προϋπάντησαν τον Κύριο, σε εχθρότητα και μίσος.

Μεγάλη Δευτέρα

(Η ακολουθία ψάλλεται το βράδυ της Κυριακής των Βαΐων)

Τη συναγωγή, τη συκιά των Εβραίων, ο Χριστός, βλέποντάς την άμοιρη καρπών πνευματικών, την καταράστηκε και ξεράθηκε. Εμείς ας αποφύγουμε το πάθημά της.

Από σήμερα αρχίζουν τα άγια Πάθη του Κυρίου μας. Λαμβάνεται εις τύπον του Ιησού ο Ιωσήφ ο Πάγκαλος. Ήταν ο προτελευταίος γιος του Ιακώβ και γεννήθηκε από τη Ραχήλ. Τον φθόνησαν τα αδέρφια του εξαιτίας κάποιων ονείρων τον έριξαν αρχικά σε ένα λάκκο. Είπαν στον πατέρα τους, εξαπατώντας τον με αιματωμένο ιμάτιο, ότι τον έφαγε κάποιο άγριο θηρίο.

Ο Ιωσήφ ήταν πάρα πολύ ωραίος.

Γι' αυτό η γυναίκα του Πετεφρή καταλήφθηκε από σφοδρή επιθυμία να διαπράξει ακόλαστη πράξη μαζί του. Εκείνος όμως, διακρινόμενος για τη σωφροσύνη του και βαθιά του πίστη στον Θεό και τις εντολές Του, αρνήθηκε να ικανοποιήσει την αμαρτωλή επιθυμία της γυναίκας εκείνης και, αφού εγκατέλειψε τον χιτώνα του, έφυγε ολοταχώς από την οικία της.

Η ακόλαστη εκείνη γυναίκα εξοργίστηκε από την άρνηση του Ιωσήφ και κατέφυγε στη συκοφαντία, αντιστρέφοντας τα πράγματα. Έτσι ο Ιωσήφ κλείστηκε από τον Πετεφρή στη φυλακή. Ύστερα όμως από την εξήγηση που έδωσε σε όνειρα του Φαραώ, αποφυλακίστηκε. Και όχι μόνο· αλλά και κατέστη από τον Φαραώ κυρίαρχος όλης της Αιγύπτου. Ακολούθως φανερώθηκε και στ' αδέρφια του με το σιτάρι που τους έδωσε.

Συκιά λοιπόν είναι η συναγωγή των Ιουδαίων, στην οποία ο Σωτήρ δεν βρήκε κανέναν πνευματικό καρπό, παρά μονό τη συκιά του Νόμου, τους εξωτερικούς δηλαδή τύπους και όχι καρπούς αρετής. Για τούτο και αφαίρεσε από αυτήν και αυτούς τους εξωτερικούς τύπους και την κατέστησε καθολοκληρίαν αργή.

Μεγάλη Τρίτη

(Η ακολουθία ψάλλεται το βράδυ της Μεγάλης Δευτέρας)

Και τις μεν πέντε από τις παρθένες αυτές τις χαρακτηρίζει φρόνιμες και μυαλωμένες, διότι μαζί με την παρθενία τους παρουσίαζαν και πολύ και (=πλούσιο) το έλαιο της ελεημοσύνης· τις άλλες δε πέντε τις χαρακτηρίζει ανόητες και άμυαλες, διότι είχαν μεν την παρθενία, δεν κοσμούνταν όμως με την ανάλογη ελεημοσύνη. Δηλαδή ήταν ανόητες και άμυαλες για τούτο ακριβώς: διότι, ενώ κατόρθωσαν το μέγιστο και δυσκολώτατο, την παρθενία, αμέλησαν το μικρότερο και ευκολώτερο, την ελεημοσύνη.

Κατά τη νύχτα δε που διατρέχει τον παρόντα βίο, νύσταξαν και οι παρθένες… Ενώ αυτές κοιμούνταν, περί τα μεσάνυχτα ακούστηκε δυνατή φωνή και οι μεν φρόνιμες και μυαλωμένες παρθένες, προβάλλοντας το έλαιο, μόλις άνοιξαν οι θύρες, μπήκαν στην αίθουσα του γάμου μαζί με τον γαμπρό· οι δε άμυαλες και ασυλλόγιστες, μη έχοντας επαρκές το έλαιο, μετά τον ύπνο ζητούσαν από τις φρόνιμες παρθένες.

Οι φρόνιμες ήθελαν βέβαια να τους δώσουν, πλην όμως δεν μπορούσαν, και δικαιολογημένα. Έτσι, πριν εισέλθουν στην αίθουσα του γάμου απάντησαν: «Φοβόμαστε μήπως δεν φθάσει για μας και για σας το λάδι που έχουμε. Πηγαίνετε καλύτερα σ᾽ εκείνους που το πωλούν, στους πένητες δηλαδή, και αγοράστε για τον εαυτό σας». Οι μωρές όμως και ανόητες παρθένες, καίτοι προσήλθαν απροετοίμαστες, χτυπούσαν δυνατά τις θύρες, λέγοντας: «Κύριε, άνοιξέ μας». Αλλά ο Κύριος τους έδωσε εκείνη τη φριχτή προσταγή: «Φύγετε, δεν σαν γνωρίζω· πώς είναι δυνατόν να δείτε τον γαμπρό, χωρίς να έχετε ως προίκα την ελεημοσύνη;».

Μεγάλη Τετάρτη

(Η ακολουθία ψάλλεται το βράδυ της Μεγάλης Τρίτης)

Ο Κύριος σταμάτησε στη Βηθανία στο σπίτι του Σίμωνος του λεπρού. Προσήλθε μία γυναίκα πόρνη και έχυσε πάνω στο κεφάλι Του ένα πολύ ακριβό μύρο.

Έβλεπε η γυναίκα εκείνη ότι ο Χριστός συμπαθούσε και αγαπούσε όλους τους ανθρώπους, ότι επικοινωνούσε με όλους και δεν περιφρονούσε κανέναν. Προσήλθε η γυναίκα εκείνη και έχυσε πάνω στο κεφάλι Του το βαρύτιμο εκείνο μύρο.

Οι μαθητές βέβαια του Κυρίου, και περισσότερο ο Ιούδας, επιτίμησαν τη γυναίκα εκείνη. Ο Ιησούς όμως την προστάτευσε, για να μην της ανακόψουν τον ωραίο της σκοπό.

Ο Κύριος έκαμε λόγο για τον ενταφιασμό Του, παρέχοντας μεγάλη τιμή και αξία στη γυναίκα εκείνη, με τη δήλωσή Του ότι η ευγενική και ωραία της πράξη θα διαλαλείται σε ολόκληρη την οικουμένη.

Του άλειψε τα πόδια με ένα μύρο γνήσιο και ανόθευτο και πανάκριβο.

Εκδηλώνοντας τη βαθιά της ταπείνωση και την ξεχωριστή τιμή προς Αυτόν, Του τα καθάρισε με τα μαλλιά της.

Μεγάλη Πέμπτη

Έσπευσε ο Κύριός μας και έκαμε το Πάσχα μαζί με τους μαθητές Του κατά την εσπέρα της Πέμπτης. Δείχνοντας στους μαθητές Του τα τελειότερα, παρέδωσε σ' αυτούς, εκεί στο ανώγειο, το μυστήριο του καινού (του νέου) Πάσχα, ενώ είχε ήδη νυχτώσει.

Προτού αρχίσουν, ενώ όλοι τους είχαν πάρει τις θέσεις τους στο τραπέζι ο Κύριος «σηκώθηκε από το τραπέζι του δείπνου, έβαλε κατά μέρος τα ιμάτιά Του και, αφού πήρε ποδιά, ζώστηκε μ' αυτήν. Έβαλε νερό στη λεκάνη και άρχισε να πλένει τα πόδια των μαθητών και να σκουπίζει με την ποδιά». Και όλα αυτά τα έπραξε ο ίδιος. Και έκαμε την πράξη αυτή για να υπενθυμίσει στους μαθητές Του ότι δεν πρέπει να επιζητούν το πρωτείο, όπως άλλωστε και μετά το πλύσιμο των ποδιών τους τούς συμβούλεψε,

λέγοντάς τους: «Εκείνος που θέλει να είναι πρώτος, ας είναι τελευταίος όλων»[...] «Σας λέω με απόλυτη βεβαιότητα ότι ένας από σας θα με παραδώσει».

Οι μαθητές θορυβήθηκαν πολύ από το άκουσμα αυτού κοιτάζονταν μεταξύ τους και είχαν την απορία για ποιον Αυτός μίλησε. Ο Κύριος, λύνοντας την απορία τους, είπε στον Ιωάννη: «Είναι εκείνος στον οποίο θα δώσω ένα κομμάτι ψωμί, αφού πρώτα θα το βουτήξω (στην πιατέλα)». Πήρε ένα κομμάτι ψωμί, το βούτηξε στην πιατέλα και το έδωσε στον Ιούδα. Άρχισε καθένας να ρωτάει «μήπως είμαι εγώ, Κύριε», Εκείνος είπε: «Εκείνος που βούτηξε μαζί μου το χέρι του στην πιατέλα, αυτός θα με προδώσει».

Και είπε: «Λάβετε, φάγετε· αυτό που σας δίνω, είναι το σώμα μου». Κατόπιν πήρε το ποτήρι και είπε: «Πίετε από αυτό όλοι· διότι αυτό είναι το αίμα μου, δια του οποίου επικυρώνεται η νέα Διαθήκη·τούτο να το πράττετε πάντοτε σε ανάμνησή μου».

Ο Ιούδας σηκώθηκε και έφυγε από το τραπέζι και πήγε στους αρχιερείς.

Ο Κύριος είπε στους μαθητές του. «Όλων σας θα κλονιστεί η πίστη προς εμένα τη νύχτα αυτή». Ο Πέτρος του είπε: «Και αν όλοι κλονιστούν, εγώ δεν πρόκειται να κλονιστώ». Ο Κύριος απάντησε: «Σε διαβεβαιώνω ότι εσύ, αυτή τη νύχτα, προτού να λαλήσει ο πετεινός, θα με απαρνηθείς τρεις φορές». Ο Πέτρος θυμήθηκε την πρόρρηση του Κυρίου και έκλαψε πικρά. Και προσευχήθηκε ο Κύριος. Διακόπτοντας την προσευχή Του και επανελθών στους μαθητές Του, τους βρήκε να κοιμούνται, είπε: «Δεν μπορούσατε ούτε μια ώρα να μείνετε άγρυπνοι μαζί μου;»

Ο Ιούδας ήξερε καλά τον τόπο εκείνο. Πήρε μαζί του το ρωμαϊκό στρατιωτικό απόσπασμα και υπηρέτες. Πήγε εκεί με φανούς και λαμπάδες και όπλα. Είχε δώσει σ' αυτούς από πριν το σύνθημα της προδοσίας: «Εκείνος που θα φιλήσω, αυτός είναι ο Ιησούς».

Ο Κύριος βγήκε πρώτος από τον κήπο και τους είπε: «Ποιον ζητάτε;» Του αποκρίθηκαν: «Ιησούν τον Ναζωραίο». Μόλις τους είπε «εγώ είμαι», εκείνοι οπισθοχώρησαν και έπεσαν χάμω. Στον Ιούδα είπε: «Σύντροφε, άφησε το πρόσχημα του φιλήματος και κάμε αυτό για το οποίο ήλθες.»

Ο Πέτρος έβγαλε τη μάχαιρά του, χτύπησε τον δούλο του αρχιερέα,

ονόματι Μάλχο, και του έκοψε το δεξιό αυτί. Ο Χριστός τον επιτίμησε.

Τον οδήγησαν δεμένο πρώτα στον αρχιερέα Άννα. Εκεί συνέβησαν και τα σχετικά με τη μικρή υπηρέτρια και την πρώτη άρνηση του Πέτρου.

Ο πετεινός λάλησε τρεις φορές.

Ο Πέτρος «έκλαυσε πικρώς».

Μεγάλη Παρασκευή

Ο Κύριος οδηγήθηκε δέσμιος στον αρχιερέα Άννα. Τον έστειλε στον Καϊάφα. Εκεί Τον έφτυναν, Τον χαστούκιζαν, Τον περιγελούσαν. Και μετά στον ηγεμόνα Πόντιο Πιλάτο. Ο Πιλάτος είπε: «Πάρτε τον και δικάστε τον σύμφωνα με τον νόμο σας… Εγώ δεν βρίσκω καμμιά ενοχή σ' αυτόν».

Ρώτησε ο Πιλάτος τον Χριστό, αν είναι βασιλεύς των Ιουδαίων. Ο Ιησούς του απάντησε ότι είναι αιώνιος. «Η βασιλεία μου – του είπε – δεν προέρχεται από τον κόσμο αυτόν». Ο Πιλάτος είπε στους Ιουδαίους ότι δεν εύρισκε καμμιά εύλογη κατηγορία σε βάρος Του. Τότε πρόβαλε το έθιμο που εφαρμοζόταν κατά την εορτή, να απολύει δηλαδή έναν φυλακισμένο.

Οι Ιουδαίοι ζήτησαν τον Βαραββάν. Ο Πιλάτος μαστίγωσε τον Ιησού. Τον έβγαλε έξω από το Πραιτώριο· Του είχε φορέσει έναν κόκκινο μανδύα, στο κεφάλι ένα στεφάνι από αγκάθια και στο δεξιό Του χέρι ένα καλάμι. Οι στρατιώτες Τον ενέπαιζαν.

Ο Πιλάτος είπε πάλι: «Δε βρίσκω σ' αυτόν καμμιά αιτία για καταδίκη του σε θάνατο».

Οι όχλοι κραύγαζαν: «Σταύρωσον, σταύρωσον αυτόν». Ο Πιλάτος, τους είπε: «Τον βασιλέα σας να σταυρώσω;»

Εκείνοι του απάντησαν: «Δεν έχουμε άλλο βασιλέα, παρά μόνο τον Καίσαρα».

Του έστειλε μήνυμα η γυναίκα του τότε. Του είπε: «Μην αναλάβεις ευθύνες γι' αυτόν τον δίκαιο και τον αθώο, γιατί πολλά έπαθα στο όνειρό μου απόψε».

Ο Πιλάτος πήρε νερό και ένιψε τα χέρια του, λέγοντας: «Είμαι αθώος από το αίμα αυτού του δίκαιου ανθρώπου· το κρίμα θα πέσει επάνω

σας». Ο όχλος απάντησε: «Το αίμα αυτού ας πέσει πάνω σ᾽ εμάς και στα παιδιά μας».

Ο Ιούδας, πέταξε τα αργύρια στον ναό και πήγε και απαγχονίστηκε.

Φόρτωσαν στον ώμο του Χριστού τον σταυρό. Βρήκαν έναν άνθρωπο από την Κυρήνη, τον Σίμωνα, και τον αγγάρεψαν να βαστάξει εκείνος τον σταυρό.

Έφτασαν στον τόπο του Κρανίου. Εκεί Τον σταύρωσαν. Δεξιά και αριστερά Του σταύρωσαν δύο ληστές. Οι στρατιώτες διαμέρισαν τα ιμάτιά Του, ρίχνοντας κλήρο για τον άρραφο χιτώνα Του. Τον περιγελούσαν, λέγοντας: «Ουά, συ που θα γκρέμιζες τον ναό και σε τρεις ημέρες θα τον ξανάχτιζες! Σώσε τον εαυτό σου και κατέβα από τον σταυρό». Επίσης: «Άλλους έσωσε. Τον εαυτό του όμως δεν μπορεί να τον σώσει». Και ακόμη: «Αν είναι βασιλεύς του Ισραήλ, ας κατέβει από τον σταυρό, για να δούμε και να πιστέψουμε σε αυτόν».

Ο ήλιος σκοτείνιασε επί τρεις ώρες. Η γη σείστηκε. Οι πέτρες σχίστηκαν. Σχίστηκε το καταπέτασμα του ναού. Σταυρώθηκε ο Χριστός. Και έγινε σκοτάδι σε όλη τη γη.

Ο εκατόνταρχος Λογγίνος είπε με δυνατή φωνή: «Πράγματι, αυτός ήταν Υιός Θεού».

Από τους συσταυρωθέντες ληστές ο ένας Τον έβριζε. Ο άλλος, επιτιμώντας τον για την κακή του συμπεριφορά προς τον Ιησούν, εκδήλωσε την πίστη του προς Αυτόν, λέγοντάς Του: «Μνήσθητί μου, Κύριε, όταν έλθεις, εν τη βασιλεία σου». Ο Ιησούς, αμείβοντάς τον για την πίστη του, του υποσχέθηκε τη διαμονή μαζί Του στον παράδεισο.

Ο Πιλάτος έγραψε γι᾽ Αυτόν: «Ιησούς ο Ναζωραίος ο Βασιλεύς των Ιουδαίων».

Μόλις ο Σωτήρ είπε «διψώ», πήραν ένα σφουγγάρι, το γέμισαν με ξύδι, το στήριξαν σε ένα κλωνάρι υσσώπου, Του το έφεραν στο στόμα.

Ο Ιησούς, μόλις πήρε το ξύδι, είπε ότι έχουν πια όλα τελειώσει.

Έγειρε το κεφάλι Του και παρέδωσε το πνεύμα.

Όλοι οι φίλοι τον είχαν εγκαταλείψει. Στέκονταν κοντά στον σταυρό η μητέρα Του, η αδελφή της μητέρας Του Μαρία, σύζυγος του Κλωπά και ο αγαπημένος Του μαθητής Ιωάννης.

Ο Πιλάτος έδωσε εντολή και οι στρατιώτες συνέτριψαν τα σκέλη των δύο ληστών. Του Ιησού όμως δεν Του συνέτριψαν τα σκέλη, γιατί ήδη είχε πεθάνει. Ένας στρατιώτης, με τη λόγχη του τρύπησε τη δεξιά πλευρά του Κυρίου. Αμέσως βγήκε αίμα και νερό.

Προσήλθε με τόλμη στον Πιλάτον ο Ιωσήφ από την Αριμαθαία και του ζήτησε το σώμα του Ιησού. Εκείνος του επέτρεψε να το πάρει.

Ο Ιωσήφ κατέβασε το σώμα. Αμέσως δε μόλις νύχτωσε, ήρθε και ο Νικόδημος, φέρνοντας μείγμα από σμύρνα και αλόη, εκατό λίτρες. Το άλειψαν με τα αρώματα και το τύλιξαν με σεντόνια.

Το ενταφίασαν σ' ένα μνήμα λαξευμένο σε βράχο, στο οποίο δεν είχε κανένας ως τότε ενταφιαστεί.

Μέγα Σάββατον

Αφού κατά την έκτη ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας, τη Μεγάλη Παρασκευή, ανέπλασε πάλι τον φθαρέντα άνθρωπο και τον ανακαίνισε δια του ζωηφόρου Σταυρού και του θανάτου Του, κατά την παρούσα πάλι έβδομη ημέρα, το Μέγα Σάββατο, έπαυσε τελείως πλέον τα απολυτρωτικά έργα Του και ύπνωσε τον φυσίζωο και σωτήριο ύπνο.

Κατέβη στον Άδη.

Την άλλη μέρα, οι αρχιερείς και οι Φαρισαίοι πήγαν στον Πιλάτο και του είπαν: «Κύριε, θυμηθήκαμε ότι εκείνος ο λαοπλάνος, όταν ακόμη ζούσε, είπε· "μετά τρεις ημέρες θα αναστηθώ". Μας φαίνεται λοιπόν καλό να προστάξεις στρατιώτες να φρουρήσουν τον τάφο μέχρι την τρίτη μέρα, μήπως έλθουν οι μαθητές του κατά τη διάρκεια της νύχτας και τον κλέψουν και πουν στο λαό ότι αναστήθηκε. Και έτσι θα είναι η τελευταία πλάνη χειρότερη από την πρώτη».

Ο Πιλάτος έδωσε ένα στρατιωτικό απόσπασμα. Τους είπε να πάνε να ασφαλίσουν τον τάφο όπως ξέρουν.

Εκείνοι παρέλαβαν τη φρουρά και πήγαν και ασφάλισαν τον τάφο, σφραγίζοντας με ακρίβεια τον λίθο που σκέπαζε το μνήμα και εγκαθιστώντας εκεί τη φρουρά. (Κωνσταντίνος Γρηγοριάδης)

"Οι Βυθομετρήσεις" είναι παράρτημα του περιοδικού "Πυρσός" της Χριστιανικής Κίνησης της Παλουριώτισσας ("Η ομάδα των Δώδεκα"). Υπεύθυνος: Πρωτ. Γεώργιος Αντωνίου, Ι.Ν. Παναγίας, Παλουριώτισσα, Τ.Θ. 29115, Λευκωσία (1621), τηλ.: (00357)22459760